

Ecologie - 'groene' wetgeving en beleid

Bestemmingsplan Bataviakwartier

Om inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden in het plangebied, de eventuele gevolgen van geplande ontwikkelingen en/of activiteiten die in het plan mogelijk gemaakt worden op aanwezige natuurwaarden in het plangebied en de omgeving, dient in het kader van het bestemmingsplan een gebiedentoets (Natuurbeschermingswet en de Nota Ruimte) en een soortentoets (Flora- en Faunawet) plaats te vinden. In deze paragraaf wordt ook de Boswet en vigerend beleid op het gebied van flora en fauna behandeld.

Gebiedentoets

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet, de wet die de bescherming van gebieden regelt, in werking getreden. Hierin zijn onder andere de ruimtelijke bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt. De volgende typen gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- Beschermde Natuurmonumenten
- Wetlands

Binnen het grondgebied van de gemeente Lelystad zijn de Oostvaardersplassen, Markermeer en IJsselmeer aangewezen als Natura 2000 – gebied. Binnen de gemeentegrenzen kennen deze gebieden alleen doelen voor vogels; de complementaire doelen voor Meervleermuis en Rivierdonderpad zijn in 2012 uit de aanwijzingsbesluiten geschrapt. In het kader van de Flora- en Faunawet dient echter wel naar deze soorten gekeken te worden. Er komen geen aangewezen habitattypen voor en invloed van het plan op beschermde habitattypen buiten de grenzen van de gemeente is uitgesloten.

In de Nota Ruimte is de aanwijzing en bescherming van de Ecologisch Hoofdstructuur (EHS) geregeld. De begrenzing van de EHS – gebieden is een taak van de provincie. In Flevoland is de begrenzing definitief vastgesteld op 17 juni 2010.

Natura 2000

De Vogelrichtlijn is gericht op het beschermen van in het wild levende vogelsoorten en op de instandhouding van de habitat die het leefmilieu voor deze soorten vormt. De Habitatrichtlijn is gericht op het in stand houden van natuurlijke en halfnatuurlijke habitat en de bescherming van wilde flora en fauna. In dit kader zijn Speciale Beschermingszones (SBZ) aangewezen op basis van kwalificerende soorten of habitats. De aangewezen gebieden vormen samen het Europese netwerk Natura 2000. Wanneer zich in of in de buurt van een Natura 2000 gebied een (nieuwbouw)plan aandient, zal moeten worden beoordeeld of dit plan negatieve gevolgen voor de kwalificerende soorten en/of habitats heeft.

Bataviakwartier

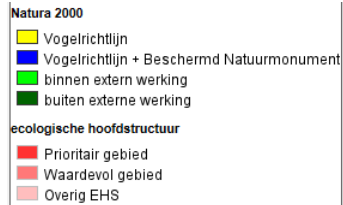
Bestemmingsplan Bataviakwartier is een conserverend bestemmingsplan. In de ruimte die het vorig bestemmingsplan bood zal niets wijzigen. Natura 2000 – gebied Markermeer-IJmeer grenst aan dit bestemmingsplan en valt er voor een klein deel onder. Voor de uitbreiding van Bataviastad en de direct aan dit gebied grenzende Bataviahaven heeft een toets plaatsgevonden op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Uit de onderzoeken is gebleken dat significant negatieve effecten niet op zullen treden. In het vorig bestemmingsplan is op enkele onderdelen goedkeuring onthouden, mede omdat deze onderdelen niet getoetst waren aan de instandhoudingsdoelen. In dit bestemmingsplan zijn de horeca- en hotelfunctie niet meer opgenomen, zodat toetsing van het bestemmingsplan niet nodig is.

Om het verlenen van omgevingsvergunningen te vereenvoudigen is door de gemeente een voortoets gedaan van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van bepaalde typen bouwwerken. Hieruit is een kaart en toetsingskader met “binnen en buiten externe werking” voor verschillende bouwwerken en evenementen gemaakt. Via de GISviewer van de gemeente zijn deze

kaart en toetsingskader te raadplegen. Een negatieve invloed op de Natura 2000 – gebieden ten gevolge van dit plan is uitgesloten.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Natura 2000 - gebieden maken deel uit van de EHS in de status van prioritair gebied. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt in ecologische verbindingzones, waardevolle gebieden en overig EHS. De ecologische verbindingzones zorgen ervoor dat afzonderlijke natuurgebieden met elkaar

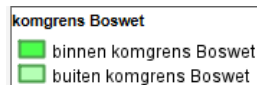
verbonden worden en planten en dieren zich kunnen verspreiden. De waardevolle gebieden hebben een hoge actuele of potentiële natuurwaarde. Deze gebieden zijn essentieel voor de samenhang en kwaliteit van de EHS. De prioritaire en waardevolle gebieden vormen samen de kerngebieden van de EHS. De provincie

heeft de EHS begrensd, gemeenten zijn verplicht om deze begrenzing in bestemmingsplannen te verwerken.

In Bestemmingsplan Bataviakwartier bevindt zich een prioritair gebied, namelijk Natura 2000 – gebied Markermeer. Activiteiten en plannen met een negatieve invloed op de wezenlijke waarden van de EHS zijn in principe niet toegestaan. Omdat het EHS gebied overlapt met het N2000 – gebied, zal hier niet verder op ingegaan worden.

Boswet

De Boswet regelt de instandhouding van (productie)bos in Nederland. De Boswet stelt regels voor herplant van bos bij kap en/of oogst van bos. In principe dienen gekapte percelen binnen drie jaar ter plaatse herplant te worden. Is dit niet mogelijk, dan kan ontheffing verleend worden om elders te

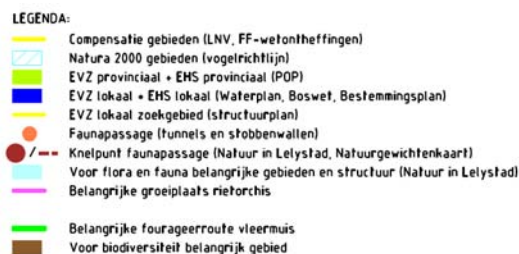

herplanten. De bestemming op de herplantlocatie dient zodanig te zijn dat deze de aanwezigheid van bos mogelijk maakt. De Boswet heeft alleen werking buiten de 'bebouwde kom grens Boswet'.

In het bestemmingsplan Bataviakwartier ligt het grootste deel binnen de bebouwde kom Boswet. Het buiten de bebouwde kom gelegen gebied kent geen bospercelen.

Beleid

Met ingang van 1 januari 2009 beheert de gemeente Lelystad haar groenvoorzieningen conform de Gedragscode Beheer Gemeentelijk Groenvoorzieningen. Als onderdeel hiervan heeft het College de 'Natuurstatuskaart' vastgesteld op 25 november 2008. Daarmee zijn de beschermde gebieden vastgesteld en is tevens een status gegeven aan gebieden die van belang zijn voor (beschermde) planten en dieren.

In het plangebied bevindt zich, naast het Natura 2000 gebied Markermeer-IJmeer, een voor biodiversiteit belangrijk gebied. Dit betreft de Bataviakwelstrook, gelegen tussen de parkeerplaatsen van Bataviastad en de Houtribweg. Het gebied dankt zijn bijzondere status aan het grote zandpakket,

waarop Bataviastad en parkeerterreinen gelegen zijn, de ondoorlatende ondergrond onder het zandpakket en afsluitende waterkering aan de Markermeerzijde. Regenwater infiltreert in het zandpakket en treedt uit in de kwelstrook. Tijdens dit proces neemt het water kalk en zout op uit de bodem, waardoor een unieke waterkwaliteit ontstaat. Het gebied is aan de bovenzijde droog en aan de onderzijde erg nat, met moerassen, graslanden en stromend kwelwater. Vanuit de kwelstrook is een faunaduiker aangelegd onder de Houtribweg door naar landgoed de Noordzoom. In het gebied bevindt zich een ringplek voor vogels. De zone langs de IJssel- en Markermeerdijk fungeert als belangrijke internationale trekroute voor zangvogels. Het gebied wordt grotendeels door vrijwilligers beheerd.

Naast de belangrijke al aanwezige natuurkwaliteit in het gebied, heeft er in het verleden compensatie plaatsgevonden in het kader van twee door het ministerie van LNV verleende ontheffingen. Het betreft de ontheffing voor de realisatie van de Hanzelijn (FF/75C/2007/0209) en de ontheffing voor realisatie van Bataviastad, Museumkwartier en Havenkwartier (TOEK.FF2003C.437.MG). De gecompenseerde waarden dienen in stand gehouden te worden. Tevens dient de infiltratie in het zandpakket in stand te blijven. Het gebied heeft de bestemming 'Groen'.

Soortentoets

Flora- en Faunawet

Op grond van de Flora- en Faunawet gelden algemene verboden tot het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten en het beschadigen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten.

In artikel 75 van de Flora en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. In principe zijn alle zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen die in Nederland voorkomen, beschermd.

De aanvraag van een ontheffing en de toetsing aan de Flora- en Faunawet gebeurt niet in het kader van het bestemmingsplan, maar in de vergunningenfase van een initiatief. Om te beoordelen of dit bestemmingsplan ook uitvoerbaar is, zal hierop vooruitlopend, een verwachting worden uitgesproken over de eventuele gevolgen voor de beschermde planten- en diersoorten in het plangebied.

In de wet is een differentiatie aangebracht in niveau van bescherming. Op 23 februari 2005 is de zgn. "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden, waarin dit verschil is verwoord:

1. Alle soorten, opgenomen in Habitat richtlijn bijlage IV, de Vogelrichtlijn en beschermde soorten van de Rode Lijst zijn beschermd onder het zwaarste regime (soorten van tabel 3).
2. Soorten met vrijstelling bij een vastgestelde gedragscode (soorten van tabel 2).
3. Soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt.

De 1^e categorie is strikt beschermd. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort, er geen andere oplossingen mogelijk zijn om de doelstellingen van het project te behalen (mitigatie en/of alternatieven) en als er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang (art. 75, lid 5, onder c).

Voor de 2^e categorie geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht wanneer er volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt en de werkzaamheden vallen onder de categorie:

- bestendig beheer en onderhoud;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor de 3^e categorie geldt een algemene vrijstelling voor:

- bestendig beheer en onderhoud;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een uitzondering hierop zijn vogels. Voor vogels wordt geen ontheffing verleend. Indien er broedvogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Daarnaast vallen de nesten van een aantal soorten jaarrond onder de bescherming als vaste verblijfplaats.

In Bataviakwartier bevinden zich bloemrijke bermen, struweel en rietruigte, kwelzone, poelen en open water. Op basis van de terreintypen en waarnemingen kan een inschatting gemaakt worden van de voorkomende beschermde soorten.

De volgende soorten zijn bekend uit het gebied:

Tabel 3, Zwaar beschermde soorten:

Vleermuizen: het gebied kan fungeren als leefgebied voor diverse soorten vleermuizen. In ieder geval zijn foeragerend in het gebied de Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) te verwachten. Zowel in gebouwen als in bomen of bospercelen kunnen zich kolonies bevinden, deze zijn als vaste verblijfplaats strikt beschermd. De Meervleermuis (*Myotis dasycneme*) heeft zijn belangrijkste Europese verspreiding in Nederland, waardoor Nederland voor deze soort een belangrijke verantwoordelijkheid heeft. De Meervleermuis heeft het Markermeer als foerageergebied. Belangrijk is dat er geen verlichting richting het Markermeer schijnt en verlichting langs het Markermeer een voor vleermuizen acceptabele lichtkleur krijgt (amberkleurig).

Tabel 2: Overig beschermde soorten

Langs de aanwezige waterkanten en bermen komt op meerdere plaatsen de Rietorchis (*Dactylorhiza majalis praetermissa*) voor. In de Bataviakwelstrook groeit Wilde Marjolein (*Origanum vulgare*).

Vissen: De kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) kunnen in de watergangen aangetroffen worden.

Amfibieën: in Lelystad is de Alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*) in veel tuinvijvers en kleine wateren aangetroffen. Er zijn meldingen uit het Karveel. Niet uit te sluiten valt dat deze soort zich op meerdere plaatsen gevestigd heeft.

Tabel 1: Algemeen beschermde soorten

In het gebied zijn diverse algemeen beschermde soorten aan te treffen. Het gaat onder meer op de volgende soorten; Egel (*Erinaceus europaeus*), ware- en woelmuizen, Bunzing (*Mustela putorius*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Groene kikker complex (*Rana ridibunda/lessonae*), Gewone pad (*Bufo bufo*) en Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*).

Vogels: vaste verblijfplaatsen

Voor alle vogels geldt dat het verstoren van bewoonde nesten verboden is. Bij een aantal soorten is het nest of broedplaats het hele jaar beschermd en voor enkele soorten geldt dat zij vaak terugkeren naar het zelfde nest, maar flexibel genoeg zijn om een nieuwe plek te vinden. Voor deze laatste soorten geldt dat inventarisatie gewenst is.

Voor dit plan geldt de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten voor de soorten:

In ieder geval: Huismus en Sperwer.

Mogelijk: Gierzwaluw, Buizerd en Ransuil.

Soorten waarvoor inventarisatie van nesten gewenst is: Boerenzwaluw, Boomkruiper, Ekster, Gekraagde roodstaart, Grote bonte specht, Huiszwaluw, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw en Zwarte kraai.

Aangezien bestemmingsplan grotendeels een consoliderend bestemmingsplan is, mag verwacht worden dat er geen grote negatieve effecten optreden. Het voortbestaan van de populaties van beschermde soorten in dit gebied komt niet in gevaar. Bij eventuele ruimtelijke procedures zal vanwege het voorkomen van beschermde soorten een aanvullende inventarisatie verricht dienen te worden. Tevens dient, vanwege het voorkomen van vleermuizen in gebouwen, bij sloopwerkzaamheden van gebouwen altijd een vleermuisinventarisatie verricht te worden. In sommige gevallen zal ook bij aanbouw aan bestaande bouw een vleermuisinventarisatie noodzakelijk zijn.

Rode Lijst

Soorten vermeld op de Rode Lijst zijn niet wettelijk beschermd, maar vallen wel onder de zorgplicht uit de Flora- en Faunawet. In het plangebied zijn diverse soorten te verwachten met een vermelding op de Rode lijst.